SVENSK

MUSIKTIDNING.

SEXTONDE ÅRGÅNGEN.

1896.

SVENSKT MUSIKHISTORISKT ARKIV
1972/☆3
STOCKHOLM

STOCKHOLM,
FRANS J. HUSS.
1896.

INNEHÅLL:

Biografi.

Sid.

Andersson, Richard ... 121
Arlberg, Fritz ... 36
Bratbost, Mikael ... 65
Carlheim-Gyllensköld, Sigrid ... 97
Cherubini, Luigi ... 145
Fohström, Alma ... 49
Frey, Hjalmar ... 33
Grieg, Edvard ... 129
Gulbranson, Ellen ... 113
Johanson, Carl Oscar ... 81
Knutzen, Martin ... 41
Marteau, Henri ... 130
Nansen, Eva ... 9
Petersen, Margarethe ... 17
Petschnikoff, Alexander ... 137
Schumann, Clara † ... 89
Sinding, Christian ... 57
Strakosch, Febéa ... 73
Such, Henri ... 17
Thomas, Ambroise † ... 25
Walin, Amalia † ... 153
Ödmann, Arvid ... 1

Dödsfall: Sid. 15, 47, 72, 79, 88, 111, 119, 136, 159
Dödsfall inom musikverlden 1895 ... 68

Historia, Estetik, Teknik m. m.

Anteckningar om Stockholms teatrar ... 20
Antiken i tonkonsten, af W. H. Riehl ... 50
Beethoven som lärare, virtuos och dirigent ... 74, 82
Beethovens Ciss-moll-Sonat ... 26, 34
Cherubini och hans Requiem i C moll ... 146
Chopin, af F. Hueffer efter Karasowski 107, 115, 122, 131
Den stora sångarfesten i Kristiania ... 92
Edvard Griegs kompositioner ... 139
En nordisk musikfest vid Stockholmsutställningen 1897 ... 147
Ett intyg från Bayreuth ... 133
Gamla teaterminnen af Ludv. Josephson 90
Harmoniska sällskapet, stiftadt 1820 ... 114
Kunglig scen — nationalscen (ur »Musikaliska studier» af dr A. Lindgren) 98, 106
Lorenzo da Ponte ... 4
Marlborough-visan ... 115
Ofoget med musikalisk massverkan ... 115
Om ledmotiv (ur »Musikaliska studier af dr A. Lindgren) ... 84
Om nationella kompositioner ... 67
Om Paganini och violinspel, af C. Å. ... 154
Pianot och den moderna musikbildningen 83
Programmusik, tonmåleri och musikalisk kolorism, af H. Riemann ... 11, 18, 27, 35
Richard Wagners operor i kronologisk följd ... 108
Sagan om Hans och Greta ... 10
Skolsången i sanitärt hänseende ... 66
Stockholmsutställningen 1897 ... 108
Tschaikowsky och Brahms, ur Tschaikowskys dagbok ... 51
Vår kyrkomusik, af Hüpatius ... 138

Musikpressen, Kritik, Teater.

Från scenen och konsertsalen i hvarje nummer.
Litteratur ... Sid. 5, 44, 52, 86, 93, 100, 117, 141
Musikpressen ... Sid. 5, 13, 28, 36, 52, 60, 67, 75, 86, 93, 100, 117, 124, 140, 155

Baletten Namouna ... 61
Bocklets pianoskola ... 100
»Hexfällan», romantisk opera i två akter af Andreas Hallén ... 42
»Manon», opéra comique i fem akter af J. Massenet ... 3
Verdis »Falstaff» ... 139

Följetong, Småplock m. m.

Cherubini under revolutionen, af C. Haas ... 123, 140, 148
Ett samtal med Rossini ... 43, 58
Méhul och Napoleon ... 61
Ole Olsen hos Franz Rummel ... 155
Schubertiaderna ... 19

Ett och annat från musikverlden ... 79, 119
Från in- och utlandet i hvarje nummer.
Från våra grannländer ... 7, 14, 23, 31, 39, 47, 55, 63, 71, 78, 95, 110, 126, 135, 143, 158
Hvarjehanda ... 12, 24, 32, 56, 72, 80, 100, 103, 106, 111, 119, 126, 136, 141, 144, 160

Annonser å sista sidan i hvarje nummer samt sid. ... 104, 127
Beriktigande ... 48
Breflåda ... 48

Sid.

Prenumerationsanmälan ... 2, 15, 154
Till våra prenumeranter ... 94, 103
Vår musikbilaga ... 46, 56

Korrespondens.

Den Berlinska filharmoniska orkesterns femte konsert i Köpenhamn, af Gösta Gr ... 75
Musikbref från Dresden, af A. Wall ... 19, 44
» » » » G. W. ... 91
» » Norrköping af —s— ... 148
» » Skåne af G. Gr ... 60

Porträtter.

Andersson, Richard ... 121
Arlberg, Fritz † ... 36
Bratbost, Mikael ... 65
Carlheim-Gyllensköld, Sigrid ... 97
Carreno, Teresa ... 29
Cherubini, Luigi ... 145
Fohström, Alma ... 49
Frey, Hjalmar ... 33
Grieg, Edvard ... 129
Gulbranson, Ellen ... 113
Johanson, Carl Oscar ... 81
Knutzen, Martin ... 41
Marteau, Henri ... 129
Nansen, Eva ... 9
Petersen, Margarethe ... 17
Petschnikoff, Alexander ... 137
Schumann, Clara † ... 89
Sinding, Christian ... 57
Strakosch, Febéa ... 73
Such, Henri ... 17
Thomas, Ambroise † ... 25
Walin, Amalia † ... 153
Ödmann, Arvid ... 1

Notillustration:
Marlborough-visan, sjungen i Vestergötland ... 105

Musikbilaga.

Musikalbum X. Innehåll:

Pianostycken: *Gust. Hägg:* Valse-Arabesk; *Karl Valentin:* Om Våren; *A. M. Myrberg:* Berceuse; *Herm. Goetz:* Andantino ur Sonatine op. 8; *G. F. Lange:* Melankoli. Sång med piano: *Gösta Geijer:* Harpolekarens sång ur »Vapensmeden» af Victor Rydberg.

Stockholm, Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896.

N:o 1.

Redaktör och utgifvare:
FRANS J. HUSS.
Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 2 Januari 1896.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.
Annonspris beräknas efter rutor af visst antal petitrader.

16. Årg.

Arvid Ödmann.

Det är naturligtvis icke första gången som Svensk Musiktidning illustreras med vår mest firade operasångares bild. Det skedde allra först för nio år sedan med en kostymbild, framställande Arvid Ödmann uti hans kanske mest populära rol, Zephoris i »Konung för en dag», den under senaste decenniet populäraste opera på vår kungliga scen. Vi kunna denna gång ha flere anledningar att åter presentera konstnären in effigie, särskild den, att hans personlighet utom scenen, utan kostym, ej här blifvit framställd, och då detta nu sker, må det nämnas, att hans bild i dagens nummer är reproducerad efter hans sist tagna fotografi under den konserttur han förra sommaren företog utmed vår södra och vestra kust. En annan anledning att framhålla vår första operatenor är, att sedan ett år tillbaka han haft till medtäflare på vår kungliga operascen två berömda tyska tenorhjeltar och sedan en tredje främling, hvars gästspel ännu pågår uti några af hans förnämsta roler, men i denna täflan, det kan man opartiskt erkänna, framgått med afgjord seger. Till de lagrar Arvid Ödmann vunnit under de många år han tillhört vår främsta lyriska scen har han ock nyligen lagt ännu en, såsom Lyonel i »Martha», och skördar väl snart en ny med chevalier des Grieux, den rol han kreerar i Massenets »Manon», operans nästa nyhet, hvars première under närmaste tiden är att förvänta. Det år som nu inträdt är märkligt nog i sångarens historia. Han kan nämligen under det fira ett tjugufemårsjubileum, räknadt från den dag, då han om hösten 1871 profsjöng för operadirektionen och antogs som elev vid vår första lyriska scen.

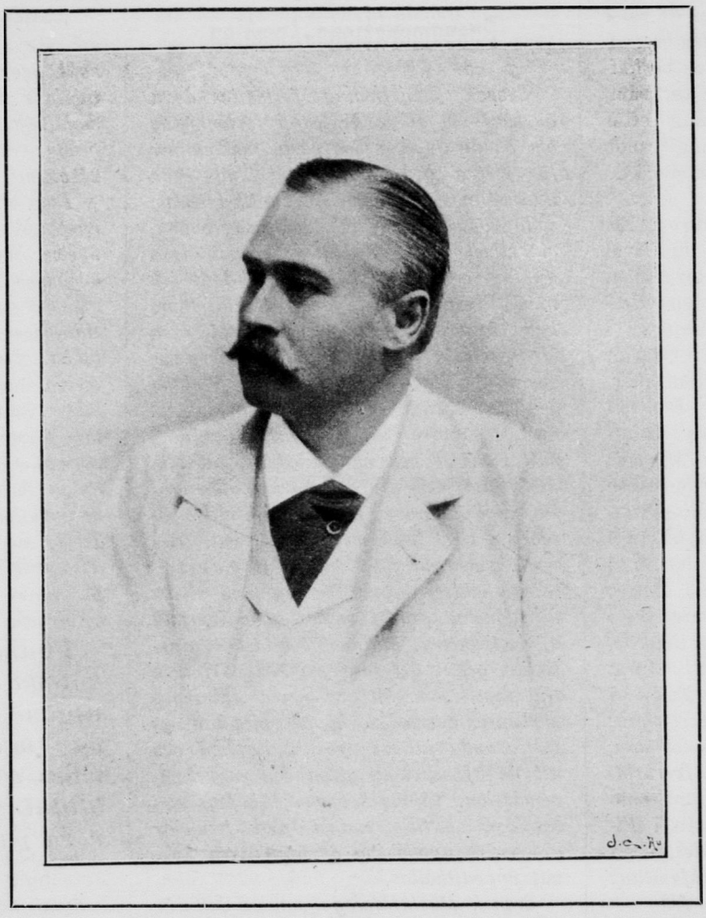

Arvid Ödmann.

Arvid Ödmann, född den 18 oktober 1850 i Karlstad, son af en köpman derstädes, hade redan i skolan vunnit stor uppmärksamhet för sin präktiga röst och hade der hunnit upp i sjunde klassen, redan beredande sig på att taga studentexamen, då han af den om svenska qvartettsången högt förtjente magister Jahnke erhöll anbud att medfölja en af honom för en Amerika-turné bildad sångartrupp. Uppkommen till Stockholm i och för sångöfningar till denna färd blef han uppmärksammad af kgl. teaterns sekreterare O. Wijkander, som öfvertalade honom att ingå vid k. teatern. Efter den förut nämnda profsjungningen började sångstudierna, som under ett och ett halft års träget arbete leddes af Fritz Arlberg. Den 14 februari 1873 debuterade Ödmann å kungl. operan som Tamino i »Trollflöjten», och kritiken lofordade allmänt den sköna, ungdomsfriska stämman, »en äkta nordisk tenor, hög, ren och klar», en sådan som man ej hört på den scenen sedan Olle Strandberg sjöng der. Ödmann fortsatte emellertid studierna, nu under ledning af professor J. Günther, och begaf sig 1875 till Paris, der han

ett år fortsatte sin utbildning hos sångläraren J. J. Masset. En icke obetydlig andel har sedan Ivar Hallström haft i Ödmanns konstnärliga utveckling.

Sedan 1876 har Arvid Ödmann allt jemt varit fästad vid vår k. operascen med undantag af ett engagement vid Köpenhamns k. teater från hösten 1887 till hösten 1889, under en tid, då våra kungliga teatrars öden sväfvade i stor ovisshet. Han har under dessa decennier förvärfvat sig en rik och omvexlande repertoar af såväl seriösa som komiska partier, han har genom sin härliga röst gjort sig till en första rangens gunstling hos vår operapublik och ständigt gått framåt till en konstnärlighet, som nu nått en betydande höjd, såväl i röstbehandling som dramatisk talang.

Man har emot Ödmann anmärkt, att hans sångsätt är för uteslutande »blankt», utan den mörka timbre, som den tragiska framställningen kräfver, äfvensom att rösten stundom forcerats och fermaten uthållits utöfver skönhetsgränsen, men på senare år ha dessa brister allt mindre kunnat märkas och konstnären synes såsom sådan vara i ständigt framåtgående.

Ofullständigt skulle vara att vid teckningen af Arvid Ödmanns lefnads- och konstnärsbild, äfven om en sådan teckning här endast måste blifva ett kort utkast, underlåta att uppräkna de roler han utfört, hvarigenom man får en tydlig föreställning om vidden och beskaffenheten af hans konstnärliga verksamhet. En sådan rolförteckning efter debutrolen följer här med angifvande af årtalen för första uppträdandet i de särskilda rolerna.

År 1873: titelrolen i *Oberon*, Ernesto i *Don Pasquale;* 1874: de Sirval i *Linda*, riddar Tuve i *Den bergtagna*, Nemorino i *Kärleksdrycken*, don Octavio i *Don Juan;* 1875: Leander i *Läkaren mot sin vilja;* 1876: Charlot i *Advokaten Pathelin;* 1877: Sansquartier i *De begge grenadiererna*, Bénoît i *Kungen har sagt det*, Tavannes i *Hugenotterna*, Wilhelm Meister i *Mignon;* 1878: Fernando i *Leonora*, don José i *Carmen*, Alfredo i *Den vilseforda*, Achilles i *Iphigenia i Aulis*, Erik i *Vermländingarne;* 1879: Philemon i *Philemon och Baucis*, Edgar i *Lucie;* 1880: Radames i *Aïda*, Noureddin i *Lalla Rookh*, Jean i *Jean i Nivelle*, Josef i *Josef i Egypten;* 1881: furst Mikael i *Karpaternas ros*, Faust i *Faust*, bergakungen i *Den bergtagna;* 1882: Zephoris i *Konung för en dag*, hertigen i *Rigoletto*, Erik i *Silfverbröllopet*, Alonzo i *Cora och Alonzo*, Stenio i *Hin ondes lärospån*, Florestan i *Fidelio;* 1883: Faust i *Mefistofeles*, Chapeloux i *Postiljonen från Lonjumeau;* 1884: Almaviva i *Barberaren från Sevilla*, Romeo i *Romeo och Julia;* 1885: Sandu i *Neaga*, Horace i *Svarta dominon*, Lohengrin i *Lohengrin;* 1886: Paul i *Paul och Virgine*, Huon i *Oberon;* 1887: Walter Stoltzing i *Mästersångarne;* 1890: Gérald i *Lakmé*, Otello i *Otello*, Toriddo i *På Sicilien;* 1892: Enzo Grimaldi i *Gioconda;* 1893: Fra Diavolo i *Fra Diavolo*, Johan af Leyden i *Profeten*, Stradella i *Stradella;* 1894: Raoul i *Hugenotterna*, Ezard i *Hexan*, Nikias i *Fryne;* 1895: Fritz Kobus i *Vännen Fritz*, Araquil i *Navarresiskan*, Lyonel i *Martha*.

Under engagementet i Köpenhamn erinra vi oss följande för honom nya roler: konungen i *Drot og Marsk*, Franz I i *Jeanne* af Lange-Müller, Aladdin i Hornemanns *Aladdin;* af här utförda partier sjöng han don José, Romeo och Melchthal samt möjligen några fler.

Arvid Ödmann har under somrarne ofta konserterat i landsorten och äfven företagit utländska konstresor. Så har han derunder tillsammans med Ivar Hallström besökt Bukarest, der mycket omhuldad af den genialiska, konstälskande drottningen »Carmen Sylva», som skrifvit texten till den af Hallström komponerade operan »Neaga». Från Rumänien har han också erhållit en ordensutmärkelse, som vid sidan af inhemska dylika utmärkelsetecken pryder hans sångarbröst.

Prenumerations-Anmälan.

Svensk Musiktidning *fortsättes detta år med sin 16:de årgång i förhoppning om ökadt intresse hos våra musikvänner för fortvaron af detta vårt lands enda musiklitterära fackorgan, hvilket såsom sådant borde till musikbildningens fromma, ej minst för ungdomens musikaliska uppfostran, finnas i hvarje bildadt och musikaliskt hem.* **Svensk Musiktidning** *har äfven gjort till sin uppgift att vara ett* **nordiskt musikblad** *med redogörelse för musiktilldragelserna i Norge, Finland och Danmark. Vår nära förbindelse med de andra skandinaviska länderna och Finland ger oss anledning att tro, det hvart och ett af dessa skola med särskildt intresse följa musiktilldragelserna i vårt land och i de öfriga.*

Vi skola alltjemt söka att göra tidningen underhållande för den musikaliska allmänheten genom omvexlande innehåll af instruktiva, bildande och läsvärda artiklar, och i det vi frambära vårt tack till dem, som hittills gynnat tidningen med prenumeration, hoppas vi på deras fortfarande intresse för densamma och att de äfven skola gifva den en rekommendation, så mycket mer behöflig, som tidningen hittills endast med kännbar ekonomisk uppoffring af utgifvaren kunnat upprätthållas.

Svensk Musiktidning *kommer detta år att utgifvas efter hufvudsakligen samma plan som förut, innehållande* **populär läsning i musikaliska ämnen, porträtter** *och* **biografier** *öfver in- och utländska tonkonstnärer, redogörelse för* **musikpressen, följetonger,** *samlade* **notiser** *om hvad som tilldrager sig i musikverlden och dem en sådan facktidning längre bevarar, än de dagliga tidningarna med deras efemeriska natur kunna göra. Särskildt skola* **i utlandet rekommenderade musikalier och musiklitteratur** *påpekas, som kunna vara af intresse att lära känna för våra musikidkare.*

Tidningen åtföljes äfven, som förut, af **Musikbilaga,** *ett* **Musikalbum** *med* **piano- och sångstycken,** *innehållande* **god** *och* **lätt utförbar** *musik och af samma stora oktavformat, som senaste årens (omkring 12 sidor), och ökas bilagan i förhållande till ökad prenumeration. För musikbilagan ha utlofvats bidrag af företrädesvis* **inhemska ansedda tonsättare.**

Svensk Musiktidning *utgifves 1896, såsom förut, två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af* **5 kronor** *pr år.* **Musikbilagan** *tillfaller endast* **helårs-prenumeranter.** *Mindre än hel årgång beräknas efter lösnummer (25 öre).*

På tidningen prenumereras här å **Expeditionen, Kammakaregatan 50,** *nedra botten, i* **bok- och musikhandeln,** *å posten och tidningskontor.* **I landsorten** *prenumereras bäst å* **posten,** *då tidningen* **fortast** *kommer prenumeranten till handa.*

Vördsamt anhålles att **prenumeration** *må ske* **så snart som möjligt; vid direkt prenumeration** *hos* **Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm** *(Kammakaregatan 50), sändes tidningen till prenumeranten kostnadsfritt* **genast den utkommit.**

För att spara våra förra prenumeranter besvär vid prenumerations förnyelse, sända vi dem nu, såsom förut, årgångens första nummer, med anhållan att de som **icke** *vidare önska erhålla tidningen ville tillkännagifva detta åt budet eller å tidningsexpeditionen* **före** *andra numrets utsändande.* **Senast** *när budet kommer med andra numret torde det första återlemnas af dem, som ej prenumerera för detta år; af dem som ämna fortsätta torde då* **till budet prenumerationsafgiften** *mot* **kvitto erläggas.** *Dem, som behålla första numret utan att afsäga sig tidningen, anse vi oss alltså få räkna till årets prenumeranter å tidningen.*

Vänner af musik och musikaliskt vetande! Fortfarande uppmana vi eder att gynna vår musiktidning — och, vi våga säga, äfven vår musikbildning — med att prenumerera på densamma.

Vördsammast

REDAKTIONEN.

Manon.

Opéra comique i fem akter — tredje akten i två tablåer — af Henri Meilhac och Philippe Gille.

Musiken af *J. Massenet.*

Då denna opera innan kort lär komma att göra sitt första inträde på vår operascen, må en kort framställning af textinnehållet efter klaverutdraget här meddelas. Hufvudpersonen är, efter hvad titeln visar, »Manon Lescaut» (såsom operan först kallades), och handlingen är byggd på den berömda romanen med samma namn af Prevost d'Exiles, som deri med sympati skildrar hjeltinnans, coccttens Manon Lescauts, öden. Operan uppfördes första gången den 17 jan. 1884 på Opéra Comique, och komponisten har till egnat sitt partitur åt den berömda operasångerskan madame Miolan-Carvalho, såsom bekant gift med teaterns direktör. Den framgång operan der rönte tillskrefs till ej ringa del hufvudrolernas förträffliga utförande af m:me Heilbron (Manon) samt hrr Talazac (Grieux) och Taskin (Lescaut). Operan har sedan från Paris hittat väg till flere utländska scener.

Personalen i pjesen utgöres af: Manon Lescaut, Javotte, Pousette, Rosette, chavalier Des Grieux, Lescaut, grefve Des Grieux, Guillot de Morfontaine, De Brétigny, en värdshusvärd etc. I körerna förekomma invånare af båda könen i Amiens och Paris, resande herrar och damer, handlande af begge könen, bärare och postiljoner, kyrkfolk, sprättar, spelare, falskspelare. Handlingens innehåll är följande:

Första akten. En stor gård till ett värdshus i Amiens. Guillot uppträder ropande efter värdshusvärden, hvari Brétigny sedan instämmer jemte Pousette, Javotte och Rosette. Värdshusvärden träder slutligen fram, och på de hungrande och törstande gästernas uppmaning att servera dem mat, uppräknar han hvad han har för läckerheter att bjuda dem. Kypare tillkallas, bära servis och maträtter in i en paviljong, dit samtliga gästerna begifva sig. Värden stannar ensam kvar. Han har lofvat påtinga första plats i postvagnen åt chevalier Des Grieux. Åtskilliga personer närma sig och synas ämna taga värdshuset i besittning. Värden går in på sitt kontor. Hotellklockan ringer, och bland de inträdande befinner sig Lescaut med ett par gardister till följeslagare; han har kommit att här invänta sin kusin. I fonden ser man postvagnen stanna på gatan, resande af båda könen uppträda larmande, deribland några gamla damer, som klaga öfver förstörda toaletter och saknade effekter. Under tumultet inträder Manon och stannar förvånad öfver uppträdet. Hennes ungdom och skönhet väcker uppseende. Lescaut finner genast, att det måtte vara hans väntade kusin, presenterar sig, och då Manon får höra att han är hennes kusin, ber hon honom omfamna sig. Lescaut tycker henne vara charmant och en heder för familjen. Manon ber honom ursäkta hennes pratsamhet, det är första gången hon är ute och reser. Folkhopen aflägsnar sig och Lescaut går att taga reda på Manons saker. Guillot framträder på paviljongens balkong, får se Manon och blir betagen. Han gör henne sin cour, men hon skrattar åt honom och finner honom mycket löjlig. Han säger sitt namn och förklarar sig blifva ytterst lycksalig, om hon ville skänka honom ett ord af kärlek. Brétigny och de tre damerna visa sig äfven på balkongen och göra narr af Guillot. Denne hviskar till Manon, att han väntar en postiljon med en vagn, som hon får begagna sig af, och . . . hon bör förstå hans mening. Lescaut inträder och strax derefter de båda gardisterna, som vilja hemta honom. Han skall nu begifva sig till kasernen, men uppmanar Manon att vara på sin vakt, han är skyldig, säger han, att vaka öfver familjens heder. Han aflägsnar sig, och de andra gå in i paviljongen, lemnande Manon ensam. Des Grieux kommer in utan att i början ge akt på Manon. När han får syn på henne, blir han utom sig af förtjusning och närmar sig henne. Han förklarar henne sin kärlek, hvilken af Manon besvaras. En postiljon anmäler att Guillots vagn är framme, och de båda älskande resa sin väg i denna. Lescaut återkommer, Guillot får kännedom om Manons afresa, och den olycklige, usinnige älskaren blir föremål för allas gyckel, sedan de tre damerna, värden och en hop folk samlats och fått reda på händelsen.

Andra akten. Ett rum i Des Grieux' och Manons bostad. Des Grieux sitter och skrifver. Manon nalkas honom bakifrån och söker läsa hvad han skrifvit. Han skrifver till sin far för att omtala sin förbindelse med Manon och vinna hans bifall till föreningen med henne. Man hör buller utanför. En tjenarinna inträder och anmäler ett par herrar, af hvilka den ene säger sig vara en slägting till madame — Manon förstår genast att det är Lescaut — den andre, säger tjenarinnan sakta till Manon, bor strax bredvid och älskar er. Manon frågar hviskande om det är Brétigny och får till svar, att det är han. De träda in, Brétigny i gardistuniform, och Lescaut uppträder med stränghet emot de unga tu, men lugnas, då han får veta att Des Grieux vill gifta sig med Manon. Denne uppmanar honom att läsa brefvet till hans far, hvilket skall öfvertyga honom att han talat sant. Då Lescaut drager sig åt fonden med Des Grieux, passar Brétigny på att underrätta Manon derom, att grefven, Des Grieux' far, redan samma afton tänker föra bort denne. Manon vill förekomma det, men Brétigny ålägger henne att ej nämna något för Des Grieux. Han aflägsnar sig derefter med Lescaut. Tjenarinnan kommer in att duka till supén. Des Grieux går bort med sitt bref och återkommer sedan att supera med Manon, som sorgsen i väntan på deras skilsmessa deltager i måltiden. Det klappar på porten. Manon vill söka hindra Des Grieux att gå ut och öppna, men han ler åt hennes barnslighet och lemnar henne. Nu hör man en vagn rulla bort. Manon går till fönstret, och under utropet »min stackars chevalier!» öfverlemnar hon sig åt utbrottet af sin smärta.

Tredje akten. Första tablån. En folkfest i Cours-La-Reine. Bland träden i parken ser man butiker med handelsvaror af alla slag. En mängd folk är i rörelse och de säljande förfölja förbigående, utbjudande sina varor. Pousette och Javotte träda fram från danssalen, hvarifrån man hör orkestermusik. Lescaut visar sig, anfallen af de säljande. Sedan han gått uppträda Javotte, Rosette och Pousette jemte Guillot och Brétigny ssmt slutligen Manon, eskorterad af den sistnämnde och flere unga herrar. Man undrar hvem hon är, denna »prinsessa» eller »hertiginna», och några upplysa nu de andra, att hon är Manon, »den sköna Manon», som också med ett visst koketteri erkänner att hon är vacker och firad.

Hon aflägsnar sig mot butikerna i fonden, följd af nyfikna. Grefve Des Grieux uppträder på platsen, och då Brétigny yttrar sin förvåning öfver att finna honom i Paris, säger han att det är hans son, som hållit honom kvar der. »Chevaliern?» frågar Brétigny. »Chevalier är han ej mer», svarar grefven, »han heter nu abbé Des Grieux och vistas i S:t Sulpice.»

Manon har närmat sig och fått höra detta men sedan gått tillbaka mot fonden. Brétigny låter grefven veta, att hon är den, som förorsakat chevalierns förvisning till klostret. Manon närmar sig grefven, som finner henne charmant och väl förstår att hon intagit sonen. Manon söker utforska om hans son ännu har henne i minne, men grefven försäkrar, att sonens hjerta nu är slutet för jordens lycka och att han glömt det förflutna, hvilken upplysning gör Manon stor sorg. Folket börjar jubla öfver att operans balett skall uppträda, och en balett följer nu i flere nummer. Manon tror ej att chevaliern alldeles glömt henne; hon får se sin kusin Lescaut och ber honom ställa om att hon blir förd till S:t Sulpice, hvaröfver han yttrar sin stora förvåning. Tablån slutar med en kör: »Det är fest på Cour-La-Reine, der man dansar och dricker konungens skål!»

Andra tablån. Samtalsrummet i S:t Sulpice. Man hör en orgel, och från

kapellet komma andäktiga damer, som prisa den store vältalare de nyss hört. Abbé Des Grieux uppträder. »Det är han», utropa de och aflägsna sig småningom, vördnadsfullt helsande honom. Grefve Des Grieux inträder och prisar sonen ironiskt: »Vår slägt bör vara stolt att ha en ny Bossuet bland de sina». Han förklarar nu sin önskan vara, att sonen gifter sig med en som är honom värdig, men denne vill ej öfvergifva det kall han nu egnat sig åt, och fadern lemnar honom. I ensamheten beslutar han förjaga ur minnet sin jordiska lycka. Han aflägsnar sig. Portiern för in Manon, som ber att få tala med abbé Des Grieux. Från kapellet bredvid uppstämmer en kör ett magnificat. Manon beder till himlen att återvinna sin älskade och att detta må förlåtas henne. Des Grieux inträder och får se henne, utropande: »Hvad gör du här? Gå, gå!» I striden med sig sjelf segrar dock slutligen kärleken till Manon.

Fjerde akten. Hôtel Transylvanie. Spelare äro i full sysselsättning, bland dem Lescaut. Pousette, Javotte och Rosette promenera omkring och betrakta de spelande, i det de sjunga och prisa glädjen på Hôtel Transylvanie. Falskspelarne vandra omkring bland de spelande. Lescaut träder fram, triumferande. Guillot de Morfontaine inkommer och lyckönskar Lescaut samt sjunger en komisk sång. Ett larm uppstår, alla vända sig mot de nu inträdande Manon och Des Grieux. Spelet fortsättes och Manon uppmanar Des Grieux att spela, emedan de ingenting ega och kunna vinna på spelet. Des Grieux hör med ledsnad Manons uppmaning och nekar att spela, ehuru Lescaut äfven råder honom dertill. Guillot föreslår Des Grieux ett parti och han antager det motvilligt. Guillot förlorar gång på gång till Des Grieux och påstår sig slutligen vara bestulen af honom. Des Grieux råkar i vrede och tumult uppstår, hvarunder man söker lugna de tvistande. Det bultar på porten. En röst ropar utifrån: »Öppna i konungens namn!» Polis och gardister inträda. Guillot utvisar Des Grieux och Manon såsom de skyldiga, yttrande till henne, att han nu får hämnas, såsom han sagt. Grefven inträder och förklarar att han vill rädda sin son från den skam, som hopar sig öfver honom, och denne ödmjukar sig för fadern. Manon är emellertid förtviflad och de öfriga utom Guillot anropa om nåd för henne på grund af hennes ungdom och skönhet. Manon faller i vanmakt. Des Grieux är förtviflad öfver att nu för alltid skiljas från henne.

Femte akten. En landsväg. Des Grieux sitter invid densamma, beklagande Manon, som skall i bojor föras fram här jemte andra olyckliga. Lescaut visar sig. Des Grieux ber honom ifrigt ordna sin eskort, emedan fångtransportens vaktare snart nalkas. Han vill nämligen befria Manon. Lescaut svarar honom med ledsnad, att eskorten öfvergifvit dem. Man hör på afstånd sång af fångvaktarne. De komma fram till platsen, der Des Grieux och Lescaut döljt sig. »Efter sång bör man dricka», anmärker en af vakten. Sergeanten bifaller och frågar sedan hvad fångarne säga. En vaktkarl svarar, att de äro lugna; en af dem är sjuk och halfdöd, den som jemt gråter när man tilltalar henne. »Manon, då?» frågar sergeanten, hvilket Des Grieux får höra. Lescaut bjuder honom tystnad och säger att han sjelf skall sköta om saken. Han träder fram, utropande: »Hallå, kamrat!» — »En soldat!» utbrister sergeanten. — »Ja, och än mer: en vän», återtar Lescaut. Nu söker Lescaut öfvertala segeanten att få träffa Manon, som hör till hans slägt, och sedan han tryckt några guldmynt i handen på honom och lofvat att ej föra bort fången, får han tillstånd att råka Manon. Vakten tågar bort. Manon träder fram med trötta och vacklande steg. Då hon får se Des Grieux, utstöter hon ett rop af glädje, men faller snart i sorgsna tankar och beder honom förlåta henne den smärta hon förorsakat honom och de fel hon begått. Des Grieux söker uppmuntra henne och säger att de skola fly tillsammans, för att sedan upplefva lyckliga dagar. Manon säger sig nu kunna dö nöjd, då han älskar henne, hon återkallar i minnet lyckliga stunder från fordom vid hans sida, men hennes krafter aftaga mer och mer. Till sist utbrister hon: »Jag dör! — det måste så ske — detta är historien om — Manon Lescaut!» Des Grieux utstöter ett skri och faller ned öfver den döda.

Vid operans uppförande härstädes torde en och annan detalj i handling och sceneri blifva annorlunda, än hvad som öfverenstämmer med denna redogörelse öfver innehållet efter klaverutdraget.

Hvad musiken beträffar innehåller operan många vackra melodier men saknar ej heller longörer och ett och annat drag af trivalitet, såsom ock erkändes efter första representationen af densamma i Paris. Efter åhörandet af operan här få vi närmare yttra oss om densamma, helst som man ej kan få ett fullständigt begrepp om musikens beskaffenhet och verkan utan orkestern, endast efter klaverutdrag.

—o—

Lorenzo da Ponte.

På den tiden, då Mozart och hans vän Lorenzo da Ponte (eller Daponte), textförfattaren till »Don Juan», »Figaros bröllop» och »Cosi fan tutte», lefde i Wien, funnos der följande fyra berömda operakomponister: Salieri, Martini (egentligen Martin), Mozart och Paesiello. Da Ponte yttrar härom i sina memoarer följande:

»Åtskilliga komponister anmodade mig om operatexter; dock funnos i Wien endast tvenne, som förtjenade min aktning: Martini, Joseph II:s gunstling, och W. A. Mozart, som jag på den tiden hade tillfälle lära känna hos baron Wetzlar, hans synnerlige beundrare och vän, och hvilken, ehuru begåfvad med högre talanger än någon kompositör i det förflutna, närvarande och tillkommande, af sina fienders kabaler aldrig tilläts i Wien utveckla sitt gudomliga snille. Min ihärdighet och fasthet har Europa och den öfriga verlden till större delen att tacka för de förträffliga vokalkompositioner, som frambringades af detta underbara snille.» Da Ponte gick nu till denna »gudamenniska», såsom han kallar Mozart, och frågade honom, om han skulle vilja komponera en operalibretto, som han ämnade skrifva för honom. Alltför gerna, svarade Mozart genast, men jag är viss på att man ej skall tillåta mig det. Låt det bli min sak, svarade da Ponte, och sedan en af Gazzaniga komponerad opera gjort fiasco för musikens skull, blef han nu med allvar betänkt på att skrifva för sina vänner Mozart och Martini. I afseende på den förre insåg han, att dennes kolossala snille erfordrade ett rikt och mångsidigt ämne. Då han en dag samtalade härom med Mozart, frågade honom denne, om han icke utaf Beaumarchais' komedi ville göra en opera, som kunde kallas »Le Nozze di Figaro». Poeten fann detta förslag förträffligt och gaf sitt löfte. Stora hinder voro emellertid att besegra, emedan uppförandet af denna komedi var förbjudet i Wien. Skalden sökte emellertid utesluta allt anstötligt, och båda, poeten och komponisten, fulländade operan för egen räkning (för att i värsta fall kunna uppföra den i Paris eller London) på sex veckor. Härom underrättade da Ponte genast kejsar Joseph (enligt memoarerna skall denne hafva varit hans synnerliga beskyddare), hvilken, sedan han af honom erfarit försvinnandet af allt det anstötliga och hört talas om den förträffliga musiken, på stället gaf befallning om partiturets öfverlemnande åt teaterkopisteriet. Mozart sjelf befaldes genom en hoflakej att med partituret genast förfoga sig till kejsaren, hvilket ock skedde. Anländ till hofvet, lät han kejsaren höra några stycken ur operan, hvilka högligen förtjuste monarken. Det gynnande emottagande denna opera rönte, gjorde intet godt intryck på de öfriga komponisterna i Wien. Mozart och da Ponte fingo kabaler att kämpa emot; den förre hade Salieri och teaterintendenten, grefve Rosenberg, emot sig; den senare denne och den berömde

poeten Casti; man ville till och med utesluta fandangon ur operan, hvaremot Mozart hotade återtaga sitt partitur. För att fördunkla »Figaro», uppdrog Rosenberg åt da Ponte att skrifva en librett för Salieri; men dennes »Grotta di Trofonio» frambragte ej detta mirakel.

Härefter skref han för Martini den bekanta operan »Cosa rara»; båda använde härtill 30 dagar. Maestron måste vid detta tillfälle uthärda en strid med sångarne; man fann musiken för svag och trivial och ville vid den första föreställningen uthvissla den. Den mottogs emellertid med dånande bifall. Kejsaren betygade poeten sitt synnerliga välbehag och yttrade till honom: »Skrif flitigt libretter för Mozart, Martini och Salieri». Också kommo alla tre på en gång till honom. Salieri önskade få sin i Paris komponerade »Tarar» inrättad för italienska operan. Mozart och Martini lemnade honom valet fritt. För den förre valde han »Don Giovanni», ett ämne som på det högsta behagade mästaren. För Martinis enkla melodier bestämde han »l'Arbore di Diana». Da Ponte skref alla tre på en gång: om natten för Mozart, med Dantes helvete, om morgonen för Martini, med Petrarka, om aftonen för Salieri med Tasso på bordet, derjemte till höger en butelj tokayer, till venster en dosa med Sevillasnus, och dessutom uppassad af en hygglig 16-årig dotter i huset. Redan den första dagen skref han de båda första scenerna i »Don Juan», två akter i »l'Arbore di Diana» och mera än hälften utaf första akten af den till »Assur Rè d'Ormo» förvandlade »Tarar». Följande dagen öfverlemnade han detta åt de tre komponisterna, som ej ville tro sina ögon. Inom 63 dagar voro de båda första operorna färdigkomponerade och nästan två tredjedelar af den sistnämnda. »L'Arbore di Diana» var den första som gick i scen, och den gjorde mycken lycka.

Härefter begaf sig da Ponte med Mozart till Prag, der »Don Juan» för första gången skulle gifvas vid storhertiginnans af Toscana ankomst. Poeten, som för sin libretto erhöll 50 dukater, måste emellertid före första föreställningen hastigt återvända till Wien, för att till firandet af prins Franz' (sedan kejsare) förmälning uppsätta »Assur», som också gafs med mycket bifall. Snart derpå erhöll han af impresarion Guardasoni i Prag ett bref, som underrättade honom om den lysande framgång »Don Juan» vunnit i denna hufvudstad. Bland annat förekommo dessa ord: »Lefve da Ponte! lefve Mozart! Alla teaterföreståndare, alla sångare borde välsigna dem! Så länge de lefva skall man aldrig veta hvad teaterelände (miseria teatrale) vill säga.» Kejsar Joseph yttrade genast sin önskan att höra »Don Juan». Mozart återkommer; musiken och operan instuderas skyndsamt, emedan kejsaren måste afresa, operan går i scen och — gör fiasco; — alla, utom Mozart, trodde att något fel vore begånget i musiken; man ändrade åtskilligt, men — »Don Juan» ville ej slå an. Kejsar Joseph yttrade härom till poeten: »Operan är gudomlig, kanske ännu skönare än »Figaro», men det är ingen mat för mina wienare» Da Ponte berättade detta för Mozart, som sade helt lugnt: »Låt dem få tid att smälta den.» Han hade rätt, ty framdeles blef »Don Juan» allt mera omtyckt och betraktades snart såsom den bästa opera som någonsin funnits. Sedan två af da Ponte författade operor (»Il Pastor fido» och »La Cifra»), komponerade af Salieri, ej gjort någon lycka, fann han framgång med »Cosi fan tutte», hvars musik befanns vara af högt värde, men ock stegrade afunden hos Mozarts fiender.

År 1790 dog kejsar Joseph, och hans broder Leopold besteg tronen. Då konungen af Neapel med sina båda döttrar besökte Wien, skref da Ponte en tillfällighetskantat, »Il Tempio da Fiora», hvartill den unge Weigl författade musiken. Vare sig med anledning af stridigheter med sångarne eller af andra orsaker, da Ponte måste på kejsar Leopolds befallning för alltid lemna Wien. Före sin afresa sökte han öfvertala Mozart till att följa honom till London, men hvilket denne obetingadt afslog. I London, der han snart iråkade nya vidlyftiga strider, dem vi förbigå, äfvensom hans resa till Holland, — i London skref han tvenne operor (den ena var »Il Ratto di Proserpina» för Winter); och efter mångahanda äfventyr inskeppade han sig i september 1804 med sina fyra barn till Amerika, der han som professor i italienska språket dog 1838 vid 89 års ålder.

Ur da Pontes lefnad i Newyork bifoga vi följande tilldragelse. En högst glädjefull epok för honom inträffade, då den berömde sångaren Garcia (fader till den bekante sångläraren) med sin dotter och flera sångare anlände till nämnda stad för att gifva italienska operor. Man började med Rossinis »Barbieri di Seviglia», som allmänt behagade, ehuru några amerikaner funno den italienska musiken för monstruös. Da Ponte föreslog genast att gifva hans af Mozart komponerade »Don Juan». Garcia utbrast i ett glädjerop, då han hörde detta namn, och sade: »Blott vi ha sångare nog att gifva denna opera, så ge vi den genast, det är verldens första opera!» — Det befanns emellertid att man saknade en användbar sångare för don Ottavios parti. Da Ponte gjorde sig all möda att upptäcka en sådan, hvilket omsider lyckades, och då impresarion icke ville höra talas om några nya utgifter, så honorerades den nye Ottavio af da Ponte sjelf, hans vänner och elever, och »Don Juan» gick i scen. Allting väckte beundran och förtjusning: musik, pjes, sångare och orkester, men i synnerhet den sköna, spirituella, älskvärda Zerlina: det var Garcias dotter, den sedermera så berömda Malibran.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Petre, Torsten: *Trolsk Vågsång.* Fantasi för piano, op. 21. 1 kr.

Teilman, Christian: *Tonebilleder efter Asbjörnsens Folke- og Huldreeventyr.* 1 kr.

Petres »Fantasi» är ett populärt hållet stycke i flera satser af vexlande karaktär och tempo, såsom af titeln kan förstås, hufvudsakligen utgörande en sångbar melodi med ackompanjemang af böljande arpeggier. — Teilmans »Tonebilleder» äro tre i detta häfte: Troldene paa Hedalskoven (»Saa hörte de Steg så tungt at Jorden skalv under det, og saa kunde de vide at Troldane var ude»), Veslefrik med Felen (»Naar Veslefrik spilte paa Felen maatte alle danse»), Peer Gynt paa Dovre (»Ret som det var saa kom Troldungerne med Fele og Spillemand og nogle dansede og nogle aad af Julekosten»). Styckena äro karakteristiska tonmålningar enligt sina ofvan anförda motton, i tonsättarens kända enkla stil, lätta att utföra. Ett vackert porträtt af Asbjörnsen pryder titelbladet.

Litteratur.

Illustreret Musikhistorie. En fremstilling for nordiske læsere af Hortense Panum og William Behrend. Første Levering (tre ark af 1ste Bind og et Prøveark af 2det Bind. Pris 1 kr. — Anden Levering. 1 kr. P. G. Philipsens Forlag, København.

I företalet till detta verk yttras, »att hvarken i den danska eller norska litteraturen förekommit någon sjelfständig, populär musikhistoria» samt att »tiden emellertid säkert nu är inne för ett sådant verk». Vi kunna med skäl instämma i det senare yttrandet äfven vidkommande Sverige, der något sådant arbete ej utkommit efter Baucks nu redan gamla musikhistoria. För öfrigt är det arbete, som här anmäles, både större i planläggning och derjemte försedt med färgtryckta illustrationer, handskriftsfacsimiler och notbilagor, porträtter, afbildningar af musikaliska instrument, avtentiska bilder af äldre operaföreställningar etc. Verket utkommer i 25 häften (Leveringer)

om tre ark i oktav-medium-format med omkring sex veckors mellantid till ett pris af 1 krona häftet. Subskription är bindande för hela verket. Författarne tyckas gå väl rustade till lösande af sin stora uppgift. Fröken Panum har godt anseende i den köpenhamnska musikverlden genom sina mångåriga grundliga studier och föreläsningar öfver musikens äldre historia. Fullmäktig Behrend har under flera år med stort intresse sysselsatt sig med den nyare musiken samt gjort sig känd som kunnig kritiker och smakfull skribent i »Illustreret Tidende», »Salomonsens konversationslexicon» m. m. För Norges och Sveriges historia ha vunnits de bästa medarbetare: musikdirektör Iver Holter i Kristiania och d:r Adolf Lindgren i Stockholm. Såsom prof på hr Behrends stil följer i slutet af första häftet ett ark från andra bandet, innehållande början af Beethovens biografi och af Rysslands musikhistoria.

Det ringa utrymme, som för dagen står oss till buds till anmälning af denna musikhistoria, nekar oss att närmare påpeka det intressanta innehållet och de talrika illustrationerna i de nu utkomna tvenne häftena. Vi kunna emellertid med godt samvete rekommendera det till stor spridning bland musikbildningens vänner i vårt land, helst som dess populära framställning bör göra det välkommet i hvarje musikaliskt hem. En närmare redogörelse för innehållet skall sedan lemnas allt efter arbetets fortskridande.

Josephson, Ludvig: *Studier och kritiker.* Tredje häftet. *Teater- och musikutställningen i Wien sommaren 1892.* Pris 1 kr.

Detta årtal visar, att det icke är några färska nyheter, som meddelas i denna lilla bok. Författarens ofta pikanta stil och de här samlade redogörelserna för den i åtskilliga stycken intressanta utställningen med dess ovanliga samlingar af musikaliska konstföremål och musikprestationer göra dock att boken läses med intresse.

Svenskt Porträttgalleri är ett stort anlagdt nationalverk, som utgifves på Hasse W. Tullbergs förlag härstädes och hvarå subskriptionslistor utsändts. Detsamma skall utkomma i 22 afdelningar, hvilkas utgifvande dock beror på utgången af subskriptionen. Subskription mottages för verket i sin helhet, för särskild afdelning eller för särskildt häfte. Endast för afd. XIII (läkare), XIV (ledam. af akadem. o. lärda samfund), XVII (idkare af industri o. tekn. verksamhet), XVIII (idkare af handel o. sjöfart) samt XIX (bankmän), utkommande i 3 à 4 häften hvardera, är subskription bindande för hela afdelningen. Priset beräknas efter $1\frac{1}{2}$ öre för hvart porträtt (liten medaljong), så att en afdelning af t. ex. 300 porträtt kommer att kosta kr. 4,50. Korta biografier åtfölja porträtten. Afdelning XIX — som här närmast är att beakta såsom upptagande tonkonstnärer och sceniska artister — redigeras af dr *Adolf Lindgren* och premieraktören *N. Personne.* De porträtter, som subskriptionsanmälan visar, äro af yppersta beskaffenhet.

Första afdelningen af Svenskt Porträttgalleri: Kungliga familjen, ett praktverk af 28 stora medaljongporträtt, är utkommen och kostar 2 kr. jemte en genealogisk tabell.

Musikaliska Tänkespråk, samlade af H. G. Sandström, är en liten intressant bok om 110 sid., utkommen på Alb. Bonniers förlag till ett pris af kr. 1,25. Boken innehåller en väl vald samling af »framstående konstnärers och författares yttranden i musikaliska frågor». De särskilda afdelningarnas rubriker äro: 1. Musikens väsen, 2. Konst och konstnärer, 3. Formelt och tekniskt, 4. Mozart och Beethoven, 5. Nordisk musik, 6. Italiensk musik och Meyerbeer, 7. Absolut musik och programmusik, 8. Sång, 9. Operagenren, 10. Estetiskt, 11. Kritik, 12. Publik, 13. Hvarjehanda om musikaliska ämnen, 14. Det sköna.

»*Kyrkosångens vänners* inom svenska kyrkan» årsskrift 1895 har nyss utgifvits (Skara) af sällskapets centralkomité och innehåller: Inledning, Centralkomiténs stadgar och verksamheten 1894 i Skara, Kalmars, Linköpings, Strängnäs', Vexiös och Lunds stiftskretsar. I slutet af häftet meddelas »Anvisning på litteratur för studium af kyrkosångsfrågan».

Från scenen och konsertsalen.*

Kungl. operan. Dec. 17. Délibes: *Lakmé* (Lakmé, Ellen, Rose, Mallika, miss Bentson: frökn. Petrini, Frödin, Sparrman, fruar Almati-Rundberg, Strandberg; Nilakantha, Gérald, Frédéric, Hadji: hrr Lundquist, Ödmann, Johanson, Grafström), 50:e gången. — 20. Donizetti: *Leonora* (Leonora, Inez: fruar Linden, Lindström; Fernando, Balthazar, don Gaspar: hrr Ödmann, Sellergren, Malmsjö; Alfonso XI: hr Richard Strandberg, 1:a debut). — 26, kl. 1,30: *Vermländingarne;* kl. 7,30: Humperdinck: *Hans och Greta* (Gertrud, Pepparkakshexan: fruar Almati-Rundberg, Strandberg; Hans, Greta, Sandman, Daggman: frökn. Lindegrén, Sparrman, Thulin, Frödin; Peter: hr Lundqvist). — Leoncavallo: *Pajazzo* (Nedda: frök. Petrini; Canio: cav. Morello, gäst; Tonio, Beppo, Silvio: hrr Söderman, Lundmark, Johanson). — 27. v. Flotow: *Martha* (Harriet, Nancy: frök. Kragballe, fru Linden; Tristan, Lyonel, Plumkett, domaren: hrr Brag, Ödmann, Sellergren, Grafström). — 29. Gluck: *Orfevs* (Orfevs, Eurydike, Eros: fru Linden, frökn. Karlsohn, Lindegrén). Massenet: *Navarresiskan* (Anita: fru Linden; Remigio, Araquil, Garrido, Ramon, Bustamente: hrr Nygren, Bratbost, Sellergren, Lundmark, Lejdström). 30. Verdi: *Otello* (Desdemona: frök. Selma Ek, gäst; Emilia: fru Linden; Otello: cav. Morello, gäst; Jago, Cassio, Roderigo, Ludovico, Montano, en härold: hrr Söderman, Lundmark, Malmsjö, Nygren, Grafström, Starck).

Södra teatern. Dec. 16—30. *Lilla Perlan,* lustspel, musik arr. af Björn Halldén.

Vasateatern. Dec. 26—30. *Ljungby horn,* romantiskt sagospel i fem akter af E. Collin, V. Östergaard och A. Ibsen, fritt från danskan af Frans Hedberg, musik af E. Hartmann och N. Gade.

I Donizettis »Leonora», hvars titelrol på ett fulländadt sätt uppbäres af fru Linden och hvari hr Ödmann ej mindre förtjenstfullt utför Fernandos parti, har en ung debutant gjort sitt inträde på scenen såsom konung Alfonso, nämligen hr Rich. Strandberg, en brorson till Olle Strandberg. En god röst och scenfigur och i allmänhet vårdad, ofta smakfull sång, gjorde debuten rätt lyckad. Rösten visade sig, särdeles då det gälde snabbare passager, ännu ej fullt beherskad och spelet, ehuru ännu ojemnt af bristande scenvana, företedde stundom goda ansatser. Operan gick för öfrigt väl och visar sig med denna rolbesättning lockande. »Vermländingarne», F. A. Dahlgrens populära »tal-, sång- och dansspel» med den af A. Randel arrangerade musiken, har, såsom vanligt, återupptagits till julpjes. Erik och Anna, de förnämsta sångrolerna, uppbäras af hr Lundmark och fröken Frödin.

Verdis »Otello» har med den nu varande rolbesättningen gjort lycka. Vi skola närmare tala om utförandet sedermera; nu ha vi blott tillfälle att nämna, det hr Morello i första rummet och äfvenså fröken Ek och hr Söderman i hufvudrolerna voro föremål för rikt bifall och många inropningar.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan. I Massenets opera »Manon», som i början af månaden väntas gå öfver scenen, är rolfördelningen följande: Manon: frök. Petrini; Pousette: frk. Karlsohn; Javotte: frk. Lindegrén; Rosette: fru Almati-Rundberg; chevalier des Grieux: hr Ödmann, grefve des Grieux, hans far: hr Sellergren, Lescaut: hr Lejdström, Guillot: hr Grafström, Bretigny: hr Brag, värdshusvärden: hr Nygren.

Verdis »Otello», som nu återupptagits med caval. Morello i titelrolen, gafs här senast med signor d'Andrade

---

* Denna för vår konsthistoria icke ovigtiga redogörelse fortsättes såsom förut, hufvudsakligen afseende k. operan. Fullständigare personalförteckning lemnas endast då operan först nämnes i årgången, sedan angifves blott olika, vigtigare rolbesättningar.

som Jago och frök. Ek, likasom nu, gäst i Desdemonas parti i slutet af maj 1893. Vid operans första uppförande här, d. 27 maj 1890, var frök. Oselio Desdemona, herr Ödmann Otello, hvilken rol han hittills ensamt utfört, frk. Jungstedt (fru Linden) utförde då Emilias rol, hvari hon sedan efterträddes af frök. Wolf, Jago återgafs af herr Lundquist. Följande år erhöll man en ny Desdemona i frök. Moritz, men i slutet af spelåret uppträdde frök. Oselio åter som gäst i partiet och hr Söderman gästade i Jagos parti, första uppträdandet efter hans studievistelse i Paris. I maj 1892 upptogs operan ånyo, då Jago hade en ny representant i hr Lomberg som gäst.

Musikaliska akademien sammanträdde d. 19 dec., hvarvid till akademiens preses återvaldes justitierådet A. V. Åbergsson. Dessutom invaldes: i *förvaltningsutskottet:* kommerserådet J. Sjöberg, direktören O. Bolander och bankokommissarien C. G. Korsgren; i *läroverksstyrelsen:* prof. J. Günther, hofkapellmästaren J. Dente, direktören F. A. Frieberg och konsertmästaren L. J. Zetterqvist; samt i *valkomitén:* akademiens preses, t. f. sekreteraren direktör W. Söhrling, förste hofkapellmästaren C. Nordquist, hofkapellmästaren Dente och direktören Bolander. Närmast i röstetal var hr J. Jakobsson. Till ledamöter i komitén för tonsättarestipendier återvaldes de förutvarande.

Musikkonservatorium. Höstterminen slutade den 14 december. Under terminens lopp aflades följande examina: *organistexamen* af Emil Anjou och Ingegerd Evers; *kyrkosångareexamen* af Hugo Bedinger[1], Gustaf Blomqvist[1], Vilhelm Lagerström[2] och John Larsson[1].

Examen för behörighet till musikläraretjenst vid allmänt läroverk af ofvan nämnda Blomqvist, Lagerström och Larsson samt Alfred Wiklund[3].

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af Gustaf Engström, Julius Ferry och Pehr Svensson.

Specialbetyg erhöllo: i *sång* Elisabeth Lindgren; i *pianostämning* förut nämnde Bedinger samt Svante Sjöberg[1] och John Svensson.

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) erhöll ofvan nämnde Anjou. Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleven Johan Ekeblad[4].

Stipendier och gratifikationer, till sammanlagdt belopp af 1,710 kronor, tilldelades 33 elever.

[1] Har förut vid konservatorium aflagt organistexamen.
[2] Icke elev vid konservatorium.
[3] Har förut vid konservatorium aflagt organist- och kyrkosångareexamina.
[4] Har förut aflagt direktörsexamen.

Vid under årets lopp hållna 15 »musikföredrag» utfördes af 76 elever (utom i orkester och kör) 106 kompositioner för orkester, kör, ensemble och solo, af 62 kompositörer.

För vårterminen 1896 skola inträdessökande personligen anmäla sig d. 14—18 januari, hvarom närmare i dagliga tidningarne tillkännagifvits. I alla ämnen finnas endast få lediga platser.

Ny kyrkomusik. I tyska kyrkan utfördes under juldagens högmässa en kantat, komponerad af direktör L. Aug. Lundh, hvari solopartierna utfördes af fröken Alma Brunberg och notarien Stenmark. I kören lät för första gången höra sig en efter tyskt mönster bildad »Knabenchor», hvilken på ett förtjenstfullt sätt utfylde sopran- och altstämmorna. Den tilltalande kompositionen leddes af hr Julius Wibergh.

I Klara kyrka utfördes i julottan en af direktör G. Hägg komponerad julkör jemte solo. Det senare sjöngs af fru Dina Edling.

Hufvudstadens stora musikskolor. Fröken Carlheim-Gyllenskölds *Musikinstitut* och Richard Anderssons *Musikskola* börja sin verksamhet vid midten af månaden å dagar, som annonserna i dagens nummer utvisa.

En vacker, högtidlig fest firades här d. 21 dec. af det ansedda sällskapet S. H. T. till Viktor Rydbergs minne, hvarvid prof. Warburg från Göteborg höll ett mycket anslående minnestal, och en särdeles vacker kantat för soli, kör och orkester, komponerad af dr Karl Valentin, utfördes af sällskapets medlemmar.

En födelsedagshyllning af ovanligare slag egnades vid half 1-tiden på morgonen d. 23 dec. åt tonsättaren, sångaföraren i P. B. dr A. M. Myrberg, den dag han fylde 70 år. Utanför hans bostad uppstämde sångarne sin aubade, utgörande flere qvartettsånger, deribland Myrbergs egen vackra serenad »God natt». Sångarne uppbjödos sedan af dr Myrberg i hans våning, der de ytterligare utförde ett par sånger.

Firman J. Ludv. Ohlson, som under en lång följd af år i nr 16 Regeringsgatan härstädes idkat instrumenthandel, f. d. Dannströms välkända pianoaffär, har i dagarne öfvertagits och fortsättes under oförändrad firma af grosshandlare John Hambn, sterbhusdelegare efter fru L. Ohlson. Firmans mångårige prokurist, läraren vid konservatorium V. E. Karlson, kommer att fortfarande föreslå affären.

Det nya operahuset blir *icke* färdigt till den 1 juli 1897. Enligt kontraktet mellan kronan och teaterbyggnadskonsortiet ålåg det konsortiet att öfverlemna byggnaden fullt färdig den 1 juli 1896 eller ock före den 1 juli 1897, i hvilket senare fall konsortiet bort före den 1 december 1895 anmäla, att hinder mött för arbetets fullbordande inom den förut nämda tiden. En sådan anmälan har d. 30 nov. till finansministern inlemnats. Hindret säges ha föranledts af att operans utrymmande fördröjdes ett halft år. Om nu operans färdigblifvande kommer att ännu mer än ett halft år fördröjas utöfver 1 juli 1897, synes rättvisan fordra, att åtminstone från och med 1 jan. 1898 operan erhåller ersättning för operahusets försenade öfverlemnande af konsortiet i kontraktsenligt skick.

Pristäflan för nya svenska operor. År 1893 utfärdade Operans direktion en inbjudan till vårt lands tonsättare att täfla om pris å 5,000, 3,000 och 1,000 kr. för en genomkomponerad större eller mindre opera, att möjligen användas vid det nya operahusets invigning. Denna skulle vara inlemnad till Operans direktion innan 1895 års slut, och till nu ha två större verk inkommit.

Till prisdomare, hvilkas antal är bestämdt till fem, har konungen åtagit sig att nämna två, och af de öfriga kommer Svenska akademien att utse en, Musikaliska akademien en och Operans direktion en. Efter täflingstidens utgång skall direktionen, så snart de nämda prisdomarena blifvit utsedda, till dessa öfverlemna de inkomna musikverken för deras bedömande.

Göteborg. Konserter ha under veckorna före julen ej här förekommit efter Harmoniska sällskapets. Stora Teatern har gifvit »Värmländingarne» såsom julpjes annandagen.

Jönköping. En vacker hyllning bragtes här d. 16 dec. åt musikdirektör G. W. Heintze, fader till den aflidne, utmärkte orgelspelaren, då han samma dag fränträdde den befattning såsom sång- och musiklärare vid Jönköpings allmänna läroverk, han med nit och pligttrohet skött i 35 års tid. Hyllningen bestod deruti, att vid middagstiden aftågade från läroverket samtlige lärjungar, företrädda af sin fana, och sedan framför direktörens bostad uppstämde sånger samt utbragte hurrarop, en heder, som synbarligen rörde den gamle läraren.

Från våra grannländer.

Kristiania. 14—20 Dec. Kristiania teater har gifvit en liten enaktsidyll med sång »Til Sæters» af C. P. Riis och efter julen Strauss' operett »Flagermusen» (Läderlappen). På Eldorado har gifvits »Lilla Helgonet» med en fröken Sigrid Eklöf som Denise.

Der har också flere gånger uppförts Rossinis »Barberaren i Sevilla» med en finsk fröken Ida Basilier-Flodin som Rosina. Den unga debutanten eröfrade fullständigt publiken både genom sång och spel. Dahlgrens »Värmländingarne» gafs här annandag jul för första gången.

Helsingfors. 14—29 Dec. Svenska teatern har forsatt att gifva pantomimen »Den förlorade sonen» samt upptagit Audrans operett »Miss Helyett». Annandag jul gafs 2 föreställningar, på aftonen »Den ondes besegrare». — Filharmoniska sällskapet har gifvit flere populära konserter à 1 mark biljetten och en »folkkonsert» (för 50 pen.) med biträde af den utmärkte ryske violinvirtuosen Charles Gregorowitsch. Denne hade förut ett par egna konserter, den första i Universitetets Sollennitetssal, då han bl. a. spelade Mendelssohns konsert. — Juldagen gaf operasångaren O. Lomberg kyrkokonsert, biträdd af hr Merikanto och stråkorkester samt af hr R. Vuorio, med hvilken han sjöng en duett: »sång vid Lutherfesten 1817 af Tegnér», för tenor och baryton af Fr. Arlberg.

Köpenhamn. 14—30 Dec. Kgl. teatern har denna tid haft på repertoaren »Det var en gang», »Carmen» (fru Oselio-Björnsson), »Ungdom og galskab» af Du Puy, »Elverhöj», »Et eventyr paa fodreisen» och »Lakmé», gifven d. 29 Dec. för första gången med fröken Noack som Lakmé, hr Nordal Brun Gérald. — Cæciliaforeningen gaf å sin 1:sta konsert Bachs »Juloratorium».

Paris. Den 18 dec. uppfördes här å Stora operan för första gången 5-aktsoperan »Frédégonde» med text af Louis Gallet, musik af Ernest Guiraud och Camille Saint-Saëns, som efter Guirauds död 1892 fullbordat operan. Libretton handlar om merovingerkonungen Chilperik och hans ränkfulla gemål Frédégonde, samt svägerska, Brünehaut, som i operan kommer i kärleksförbindelse med Chilperiks son i första giftet Mérovée. Handlingen, från 500-talet, säges erbjuda ringa intresse. Musiken, ehuru i många delar förträfflig, tros ej kunna bidraga att göra den nya operan länglifvad.

Stockholms Musik-institut

Brahegatan 7 B, öfver gården I tr. upp.

Vårterminen börjar den 7 Januari och slutar den 7 Juni.

Undervisning meddelas uti *Pianospelning* och *Harmonilära*. Anmälningstid hvarje dag kl. 1/2 1—1/2 2. Efter den 7 Januari Måndagar och Torsdagar kl. 1/2 1—1/2 2.

För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt

Sigrid Carlheim-Gyllensköld.

Richard Anderssons Musikskola

öppnas åter Tisdagen den 7 Januari 1896.

Undervisningsämnen: **Piano, Ensemblespel, Harmonilära** och **Kontrapunkt.**
Anmälningsdagar: Fredagen den 3 och Lördagen den 4 Januari kl. 12—2 och 5—6 e. m
Ordinarie mottagningsdagar: Onsdagar och Lördagar 1/2 2—1/2 3 e. m.
Plan för undervisning, honorar m. m. tillhandahålles.

Brunnsgatan n:r 28, 2 tr., Stockholm. (G. 23 923)

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å Expeditionen.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Nitton **första** pris, in- och utrikes.

Pianinos och **Flyglar**

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu à ***2 kronor*** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

Skandinaviska Orgelfabrikens

Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsordade för att vara de **bästa** i norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 2—3 e. m. **Frans J. Huss.**

Svensk Musiktidnings
Musikalbum IX

innehåller:

Pianostycken: *Impromptu-Vals* af Vilh. Stenhammar, *Aqvarell* af Hugo Sedström, *Albumblad* af Ole Olsen, *Meditation* af Th. Kirchner; Sång med piano: *Slummersång* af Gust. V. P:son Hägg, ord af J. L. Runeberg.

Säljes å expeditionen Kammakaregatan 50, i bok- och musikhandeln.

Pris 1 krona.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepot** för **Blüthners** verldsberömda Flyglar, samt **Rönischs & Steinweg Nachfolgers** utmärkta Pianinos.

Innehåll: Arvid Ödmann (med porträtt). — Prenumerationsanmälan. — Manon, opéra comique i fem akter af Henri Meilhac och Philippe Gille, musiken af J. Massenet. — Lorenzo da Ponte. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Annonser.

Stockholm. Kôersners Boktryckeri-Aktiebolag, 1896